نخست‌وزیر قطر:

دوحه دو هفته فرصت برای پیشبرد تلاش‌های دیپلماتیک جهت تفاهم میان ایران و آمریکا به دست آورده است

نخست‌وزیر قطر به وزیران خارجه گروه هفت گفت دوحه دست‌کم دو هفته فرصت برای پیشبرد تلاش‌های دیپلماتیک با هدف دستیابی به تفاهم میان واشنگتن و تهران، پیش از حمله احتمالی آمریکا به ایران، به دست آورده است.

"شیخ محمد بن عبدالرحمن آل ثانی" در جریان مذاکرات پاریس به شرکت‌کنندگان گروه هفت گفت که اختلاف‌های قابل توجهی میان واشنگتن و تهران همچنان وجود دارد و چندین مسئله کلیدی، از جمله جدول زمانی اجرای هرگونه توافق احتمالی هنوز حل‌وفصل نشده است.

نخست‌وزیر قطر به حاضران اظهارداشت: درباره ترتیب اجرای گام‌ها، از جمله رفع محاصره دریایی، مسئله هسته‌ای و آزادسازی دارایی‌های مسدودشده ایران، اختلاف‌نظر وجود دارد.

آل ثانی همچنین گفت که بازسازی اعتماد میان واشنگتن و تهران برای بازگرداندن دو طرف به میز مذاکرات ضروری است.

شیخ محمد بن عبدالرحمن آل ثانی" پس از گفتگو با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، و جی‌دی ونس، معاون رئیس‌جمهور، در کاخ سفید، سه‌شنبه گذشته با وزیران خارجه گروه هفت و همتای سعودی خود دیدار کرد.

قطر به میانجی اصلی تلاش‌ها برای دستیابی به توافق میان واشنگتن و تهران و جلوگیری از آغاز مجدد جنگ تبدیل شده است.

ترامپ پس از دیدار با نخست‌وزیر قطر گفت که برای پایان دادن به جنگ با ایران، تحرکات و پیشرفت‌هایی در جریان است.

رئیس‌جمهور آمریکا جمهوری اسلامی را از نظر نظامی «عملاً تمام‌شده» توصیف کرد، اما احتمال انجام حملات بیشتر را رد نکرد.

در واکنش به اقدام خصمانه آرژانتین علیه سپاه پاسداران

ایران نیروی دریایی و نیروی هوایی آرژانتین را سازمان تروریستی اعلام کرد

وزارت امور خارجه ایران در واکنش به اقدام خصمانه آرژانتین علیه سپاه پاسداران، نیروی دریایی و هوایی آرژانتین را براساس اصل عمل متقابل سازمان تروریستی اعلام کرد.

وزارت امور خارجه کشورمان درباره اعلام نیروی دریایی و نیروی هوایی آرژانتین به عنوان سازمان‌های تروریستی در بیانیه‌ای اعلام کرد: از آنجا که دولت آرژانتین برخلاف اصول بنیادین حقوق بین‌الملل در اقدامی خصمانه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را که یکی از ارکان نیروهای مسلح رسمی جمهوری اسلامی ایران است به عنوان نهاد تروریستی معرفی کرده است، دولت جمهوری اسلامی ایران براساس اصل عمل متقابل و مستند به قانون "اقدام متقابل در برابر اعلام سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عنوان سازمان تروریستی توسط آمریکا" مصوب سال ۱۳۹۸ که تصریح می‌کند کلیه کشورهایی که به هر نحو از تصمیم ایالات متحده آمریکا مبنی بر اعلام سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عنوان سازمان تروریستی تبعیت یا حمایت کنند، مشمول عنل متقابل می‌شوند، نیروی دریایی آرژانتین و نیروی هوایی آرژانتین را مشمول قانون مذکور و مفاد آن می‌داند و آنها را به عنوان سازمان‌های تروریستی اعلام می‌کند.

براساس این بیانیه، بدیهی است مسئولیت همه پیامدهای مترتب بر این امر بر عهده دولت آرژانتین خواهد بود.

ریاست‌جمهوری آرژانتین فروردین امسال در بیانیه‌ای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را در لیست سازمان‌های تروریستی قرار داد.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران ۱۲ فروردین در بیانیه‌ای اقدام غیرقانونی و ناموجه دولت آرژانتین در اتهام‌زنی ناصواب به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را به‌شدت محکوم کرد و آن را خلاف عرف و حقوق بین‌الملل دولت آرژانتین و تحت القائات رژیم صهیونیستی و آمریکا دانست.

واکنش ایران به اتهام‌های بی‌اساس و مغرضانه دولت فرانسه

وزارت امور خارجه کشورمان اتهام‌های بی‌اساس و مغرضانه دولت فرانسه علیه ایران مبنی بر مشارکت در اقدامات ادعایی سایبری در فرانسه را کاملا مردود دانسته و سیاست نخنمای اتهام‌زنی علیه ایران را شدیدا محکوم می‌کند.

وزارت امور خارجه با صدور بیانیه‌ای در واکنش به اتهام‌زنی‌های اخیر فرانسه علیه ایران نوشت: طرح اتهام تازه علیه ایران، که در ادامه اتهام‌ها و ادعاهای تکراری پیشین با هدف انحراف افکار عمومی از سیاست‌های مخرب فرانسه در قبال ایران و منطقه غرب آسیا، به‌ویژه میزبانی چنددهه‌ای گروه‌های تروریستی و حمایت از نسل‌کشی فلسطینیان صورت می‌گیرد، اقدامی بسیار غیرمسئولانه و سخیف برای تخریب چهره ایران و اخلال در روابط آن با سایر کشورها است و صرفا موجب خوشایند آمریکا و رژیم صهیونیستی به‌عنوان بزرگ‌ترین ناقضان حقوق بین‌الملل شده است.

این بیانیه ادامه می‌دهد: طرح این ادعاهای بی‌اساس ازسوی دولت فرانسه به منزله فرافکنی ضعف‌هایشان در حکمرانی، ناتوانی در تامین مطالبات مردم و قصور در رفع ضعف سامانه‌های اداره کشور است که حتی قادر به کنترل درجه حرارت یخچال‌ها هم نیستند و در صدد هستند تا تقصیر آن را با طرح اتهامات سخیف به دوش عوامل خارجی بیاندازند.

در ادامه بیانیه آمده‌است: وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران به مقامات فرانسه توصیه اکید می‌کند به‌جای صرف بودجه‌های کلان برای مداخله در کشورهای دیگر،از جمله با سوء استفاده از پوشش دیپلماتیک و پروژه‌های به‌ظاهر فرهنگی،امکانات خود را صرف پاسخگویی به مطالبات معیشتی وآموزشی مردم خود نماید.

وزارت امور خارجه ایران تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران با یادآوری مسئولیت بین‌المللی دولت فرانسه به‌خاطر اقدامات ناقض حقوق بین‌الملل و مداخلات غیرقانونی فرانسه علیه ایران، تأکید می‌کند که در اتخاذ تدابیر ضروری و مقتضی برای صیانت از منافع و امنیت ملی خود در قبال تحرکات غیرقانونی خارجی تردید نخواهد کرد.

*عراقچی:پاریس دیگران را مقصر ناتوانی‌های خود می‌داند

وزیر امور خارجه ایران هم در واکنش به ادعای مضحک دولت فرانسه در خصوص حمله سایبری به یخچال‌ها در این کشور در فضای مجازی نوشت: دولت فرانسه برای سرپوش گذاشتن بر ناتوانی‌های خود، مسئولیت را به گردن دیگران می‌اندازد.

عباس عراقچی نوشت: دولت فرانسه که از مدیریت یخچال‌ها هم ناتوان است، چه رسد به رسیدگی به اعتراضات مردم خود، برای سرپوش گذاشتن بر ناتوانی‌های خود، مسئولیت را به گردن دیگران می‌اندازد.

وی تأکید کرد: بله، ایران قدرتمند است؛ اما برخلاف فرانسه، ما قدرت خود را از طریق حمایت از کشتارها در غزه یا بمباران مدارس و بیمارستان‌ها اعمال نمی‌کنیم.

محمد امین‌نژاد سفیر ایران در فرانسه نیز اتهامات مطرح شده پاریس علیه کشورمان را بی‌اساس و فاقد مدارک مستحکم خواند.

در پی حملات سایبری به فروشگاه‌های زنجیره‌ای در فرانسه و تغییر دمای یخچال‌های این فروشگاه‌ها که باعث ضرر چندین میلیون یورویی به این شرکت‌ها شد، وزیر امور خارجه و دادستانی فرانسه ادعاهایی واهی در خصوص دست داشتن جمهوری اسلامی ایران در این حملات مطرح کردند.

رئیس جمهور در اجلاس تغییرات اقلیمی سازمان ملل (کاپ ۳۱):

محیط‌زیست، قربانی خاموش جنگ‌هاست

سی‌ویکمین کنفرانس تغییرات اقلیمی سازمان ملل متحد (کاپ ۳۱) روز گذشته در شهر آنتالیای ترکیه با حضور ۱۰۲ نفر از سران و رهبران کشورها و نمایندگان ۹۵ کشور آغاز به کار کرد.

اجلاس بین‌المللی تغییرات اقلیمی کاپ ۳۱ درحالی در آنتالیای ترکیه برگزار می‌شود که تشدید پیامدهای تغییر اقلیم، افزایش رخدادهای جدی آب و هوایی، بحران منابع آب و ضرورت تأمین مالی برنامه‌های سازگاری، بار دیگر همکاری‌های بین‌المللی را به یکی از محورهای اصلی مذاکرات اقلیمی تبدیل کرده است، موضوعاتی که برای ایران به‌عنوان کشوری واقع در کمربند خشک جهان و مواجه با مشکلاتی همچون خشکسالی، کم‌آبی و بیابان‌زایی اهمیت ویژه‌ای دارد.

دکتر مسعود پزشکیان روز گذشته در سخنرانی خود در سی‌ویکمین اجلاس تغییرات اقلیمی سازمان ملل (کاپ۳۱)، با اشاره به ضرورت بازنگری در مفهوم مسئولیت مشترک، عدالت اقلیمی و ارتباط میان صلح و محیط‌زیست، تأکید کرد که نمی‌توان از آینده زمین سخن گفت، اما نسبت به پیامدهای زیست‌محیطی جنگ‌ها و درگیری‌های نظامی بی‌تفاوت بود.

رئیس جمهور محیط‌زیست را یکی از قربانیان خاموش جنگ‌ها توصیف کرد که آثار تخریب آن حتی تا نسل‌های پس از پایان مخاصمات نیز باقی می‌ماند.

دکتر پزشکیان با اشاره به خسارات زیست‌محیطی حملات اخیر آمریکا و رژیم صهیونیستی به ایران، اعلام کرد که براساس ارزیابی‌های انجام‌شده، حمله به تأسیسات سوخت در عسلویه موجب انتشار حدود ۵۰۰ هزار تن و حمله به مخازن سوخت اطراف تهران باعث انتشار یک میلیون تن دی‌اکسیدکربن شده است.

رئیس جمهور این وضعیت را تناقضی آشکار با تلاش‌های جهانی برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای دانست و خواستار تقویت سازوکارهای بین‌المللی برای مستندسازی خسارات زیست‌محیطی، پیشگیری از تکرار چنین اقداماتی و پاسخ‌گو کردن عاملان آن شد.

دکتر پزشکیان همچنین با اشاره به اقدامات ایران در توسعه انرژی‌های پاک، اظهار کرد که ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور طی دو سال اخیر از حدود ۱۲۵۰ مگاوات به بیش از ۶۱۵۰ مگاوات افزایش یافته و تولید برق پاک در سال جاری به بیش از ۴،۵ میلیارد کیلووات‌ساعت رسیده است؛ اقدامی که از انتشار حدود ۲،۵ میلیون تن دی‌اکسیدکربن جلوگیری کرده است.

رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه زمین میراث مشترک نسل‌هاست، تصریح کرد: «صلح، پیش‌شرط حفاظت از محیط‌زیست است و حفاظت از محیط‌زیست، پیش‌شرط صلح پایدار» و جمهوری اسلامی ایران برای همکاری عادلانه و مسئولانه در مسیر حفاظت از محیط‌زیست آمادگی دارد.

در مراسم افتتاحیه اجلاس، رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، با اشاره به افزایش پیامدهای مخرب تغییرات اقلیمی، از کشورهای توسعه‌یافته خواست مسئولیت بیشتری در کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و تأمین منابع مالی مورد نیاز کشورهای آسیب‌پذیر بر عهده بگیرند.

همچنین آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، در این اجلاس بر ضرورت همکاری جهانی برای مقابله با بحران اقلیم تأکید کرد و سایمون استیل، دبیر اجرایی تغییرات اقلیمی سازمان ملل، نیز هشدار داد که امنیت و آینده همه کشورها به اقدامات جدی در زمینه مقابله با تغییرات اقلیمی وابسته است.

مراد کوروم، رئیس اجلاس کاپ ۳۱، نیز با تأکید بر ضرورت عبور از وعده‌ها و حرکت به سمت اقدامات عملی، سازگاری با تغییرات اقلیمی و جبران خسارت‌های ناشی از آن را از اولویت‌های مذاکرات این دوره عنوان کرد.

مذاکرات کاپ ۳۱ در شرایطی آغاز شده که جهان همچنان با فاصله قابل‌توجهی میان تعهدات اعلام شده کشورها و اقدامات عملی برای مهار گرمایش زمین مواجه است، کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، سازگاری با پیامدهای تغییر اقلیم، تأمین مالی اقلیمی، شفافیت در اجرای تعهدات و سازوکارهای همکاری بین‌المللی از جمله محورهای مهم این اجلاس است.

یکی از موضوعات مهم در مذاکرات امسال، تأمین منابع مالی برای کشورهای درحال توسعه است، کشورهایی که با وجود سهم کمتر در انتشار تاریخی گازهای گلخانه‌ای، در بسیاری موارد آسیب‌پذیری بیشتری در برابر خشکسالی، سیل، موج‌های گرما و دیگر پیامدهای تغییر اقلیم دارند.

در این میان، موضوع دسترسی آسان‌تر کشورهای آسیب‌پذیر به منابع مالی، فناوری‌های سازگار با اقلیم و ظرفیت‌های بین‌المللی برای اجرای طرح‌های کاهش انتشار و سازگاری، از مطالبات مهم مطرح‌شده در مذاکرات اقلیمی است.

دیدارهای رئیس‌جمهور با تعدادی از سران شرکت‌کننده در اجلاس

رئیس جمهوری اسلامی ایران در حاشیه اجلاس تغییرات اقلیمی سازمان ملل در ترکیه، با رئیس‌جمهور عراق و نخست وزیران پاکستان، ارمنستان و نروژ دیدار و گفت‌وگو کرد.

رئیس جمهور ایران و نخست‌وزیر پاکستان در دیدا رشان، بر ضرورت تقویت همکاری‌های منطقه‌ای، توسعه تعاملات تجاری و اقتصادی و گسترش هماهنگی‌ها در راستای تأمین ثبات، امنیت و منافع مشترک تأکید کردند.

در این دیدار، طرفین ضمن بررسی روند مناسبات سیاسی و اقتصادی دو کشور، بر ضرورت تقویت همکاری‌های منطقه‌ای، توسعه تعاملات تجاری و اقتصادی و گسترش هماهنگی‌ها در راستای تأمین ثبات، امنیت و منافع مشترک تأکید کردند.

همچنین دکتر پزشکیان و رئیس‌جمهور عراق دیدار و گفت‌وگو کردند. طرفین ضمن بررسی آخرین تحولات روابط دوجانبه، بر ضرورت تقویت تعاملات سازنده، گسترش همکاری‌های مشترک و بهره‌گیری از ظرفیت‌های متقابل در حوزه‌های مختلف تأکید کردند.

مسعود پزشکیان در دیدار نیکول پاشینیان نخست‌وزیر ارمنستان نیز درباره چشم‌انداز مناسبات دوجانبه و تحولات منطقه قفقاز گفت‌وگو کردند.در این دیدار، اهمیت تقویت ارتباطات منطقه‌ای، توسعه همکاری‌های اقتصادی و زیرساختی و تداوم رایزنی‌های سیاسی مورد تأکید قرار گرفت.

رئیس‌جمهورکشورمان و یوناس گار استوره نخست‌وزیر نروژ نیز دیدار و گفت‌وگو کردند. در این دیدار، طرفین ضمن تبادل نظر درباره وضعیت روابط دوجانبه، مهم‌ترین مسائل منطقه‌ای و بین‌المللی را مورد بررسی قرار داده و بر اهمیت دیپلماسی، گفت‌وگوهای سازنده و همکاری‌های چندجانبه در مواجهه با چالش‌های مشترک جهانی تأکید کردند.

دبیر شورای عالی امنیت ملی: مواد هسته‌ای غنی‌شده از ایران خارج نمی‌شود

دبیر شورای عالی امنیت ملی گفت که حتی یک ذره از مواد غنی سازی شده هسته‌ای را از خاک ایران خارج نخواهیم کرد.

محسن رضایی در گفتگو با شبکه المیادین افزود: به روس‌ها نیز اعلام کردیم که مواد غنی سازی شده در داخل ایران باقی خواهد ماند و ما خودمان از آن استفاده خواهیم کرد.

وی گفت: ما به مواد غنی سازی شده برای طراحی کشتی‌ها و زیردریایی‌هایی نیاز داریم که با انرژی هسته‌ای کار می‌کنند.

رضایی در ادامه با بیان اینکه ایران به سطح پیشرفته‌ای از جنگ سایبری رسیده که می‌تواند پهپادهای آمریکایی را کنترل و آن‌ها را بر روی زمین بنشاند، تأکید کرد: هرگونه حمله جدید آمریکا، با هدف قرار دادن پایگاه‌های نظامی دور دست این کشور نیز همراه خواهد بود.

دبیر شورای عالی امنیت ملی در بخش دیگری از این گفتگو با اشاره به اینکه ما شرایط هفتگانه خود را به آمریکایی‌ها اعلام کرده‌ایم و منتظر پاسخی روشن و صریح ازسوی آن‌ها هستیم، افزود: ایران شروط هفت‌گانه خود را ارائه کرده و همچنان در انتظار پاسخ آمریکا است، اما پاسخ اولیه طرف آمریکایی از نظر تهران کافی نبوده است.

رضایی ادامه داد: پاسخ آمریکا فریبکارانه است و تهران همچنان منتظر پاسخ روشن واشنگتن به شروط هفت‌گانه است.

وی با تأکید بر اینکه شروط هفت‌گانه اعلام‌شده ازسوی ایران در چارچوب حقوق مردم کشور قرار دارد، تصریح کرد: تنگه هرمز تا زمانی که این شروط اجرا نشوند، بازگشایی نخواهد شد.

در نامه عراقچی به سازمان ملل، شورای امنیت و مدیرکل آژانس تأکید شد

اعلامیه نفرت انگیز آمریکا علیه برنامه هسته‌ای ایران محکوم شود

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در پی "اعلامیه نفرت انگیز و تاسف بار وزارت خارجه آمریکا مبنی بر تعیین پاداش تا سقف ۲۰ میلیون دلار در ازای ارائه اطلاعات برنامه هسته‌ای ایران" در نامه‌ای به دبیرکل سازمان ملل، رئیس شورای امنیت و مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خواستار واکنش صریح و محکومیت این اعلامیه شد.

عباس عراقچی در این نامه تصریح کرد: همچنین از دبیرکل و شورای امنیت درخواست می‌شود: بی‌درنگ توجه جامعه بین‌المللی را به پیامدهای جدی اعلامیه آمریکا برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی جلب نمایند و در چارچوب مسئولیت‌های خود براساس منشور ملل متحد، به تهدیداتی که اقدامات آمریکا متوجه ایمنی و امنیت تأسیسات هسته‌ای، تجهیزات و کارکنان مرتبط با آنها می‌سازد، رسیدگی کرده و آمریکا را در قبال اقدامات متخلفانه مستمر خود پاسخگو سازند.

وی تأکید کرد: جمهوری اسلامی ایران این اقدام نسنجیده و خطرناک را به شدیدترین وجه محکوم می‌کند و آن را به‌ویژه از آن جهت نگران‌کننده می‌داند که صراحتاً به جمع‌آوری مخفیانه اطلاعات و جاسوسی درباره تأسیسات و مواد هسته‌ای، تجهیزات فنی و دانشمندان و متخصصان این حوزه ترغیب می‌کند. چنین رویکردی خطر تشویق فعالیت‌های جاسوسی و هدف قرار گرفتن دانشمندان هسته‌ای و کارکنان فنی را در پی دارد. افزون بر این، این اقدام نگرانی‌های جدی درباره امنیت تأسیسات هسته‌ای و ایمنی افرادی که در فعالیت‌های هسته‌ای صلح‌آمیز مشارکت دارند، ایجاد می‌کند.

وزیر خارجه ایران تصریح کرد: حق دولت‌ها برای توسعه پژوهش، تولید و استفاده از انرژی هسته‌ای برای مقاصد صلح‌آمیز، بدون تبعیض و در چارچوب تعهدات بین‌المللی خود، حقی است که به‌صراحت در ماده چهارم معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) به رسمیت شناخته شده است. هیچ دولتی نباید از طریق اقدامات قهرآمیز، مداخلات پنهانی یا فعالیت‌هایی که امنیت تأسیسات هسته‌ای و جامعه علمی کشور دیگری را به خطر می‌اندازد، درصدد تضعیف فعالیت‌های قانونی هسته‌ای صلح‌آمیز آن کشور برآید. درخواست علنی برای دریافت اطلاعات محرمانه درباره تأسیسات هسته‌ای، تجهیزات و کارکنان مرتبط با یک دولت مستقل، به‌ویژه در شرایطی که این تأسیسات تحت پادمان‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار دارند، پرسش‌های جدی درباره اعتبار، تمامیت و قابلیت اتکای نظام پادمان‌های آژانس مطرح می‌سازد.

عراقچی اضافه کرد: یکی از پیامدهای فوری چنین اقدام نگران‌کننده‌ای ازسوی آمریکا آن است که نمی‌توان در شرایطی که خود تأسیسات، کارکنان و اطلاعات حساس مورد اتکای نظام پادمان در معرض ترور، خرابکاری و تجاوز قرار دارند، انتظار اجرای عادی تعهدات پادمانی را داشت. تأسیسات هسته‌ای تحت پادمان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، خارج از شمول حقوق بین‌الملل قرار ندارند و قرار گرفتن آنها تحت پادمان نیز به‌هیچ‌وجه از حقوق حاکمیتی دولت مربوطه نمی‌کاهد. درخواست اطلاعات درباره تأسیسات تحت پادمان، ساختارها و مشخصات فنی، تجهیزات، عملیات و کارکنان مرتبط با آنها، این خطر را ایجاد می‌کند که اطلاعات مرتبط با پادمان‌ها برای اهدافی کاملاً مغایر با مأموریت راستی‌آزمایی آژانس مورد سوءاستفاده قرار گیرد. ضروری است که نظام پادمان‌های آژانس در این مورد خاص، به ابزاری برای فعالیت‌های اطلاعاتی و جاسوسی ایالات متحده تبدیل نشده و اعتبار و کارآمدی آن مخدوش نگردد.

وی یادآور شد: گنجاندن صریح دانشمندان هسته‌ای و کارکنان فنی در فهرست مشمولان اعلامیه شرم‌آور پاداش ازسوی ایالات متحده، به‌شدت نگران‌کننده است. دانشمندان و متخصصان فنی فعال در حوزه هسته‌ای صلح‌آمیز باید بتوانند وظایف حرفه‌ای خود را بدون ارعاب، تهدید، اجبار یا قرار گرفتن در معرض فعالیت‌هایی که جان و امنیت شخصی آنان را به خطر می‌اندازد، انجام دهند. جامعه بین‌المللی در قبال ارتقای ایمنی و امنیت تأسیسات هسته‌ای و کارکنان آنها و نیز جلوگیری از اقداماتی که می‌تواند خطر خرابکاری، مداخله غیرقانونی یا حوادث عامدانه با پیامدهای بالقوه وخیم پرتوی و انسانی را افزایش دهد، مسئولیتی مشترک بر عهده دارد.

وزیر امور خارجه ایران در این نامه از دبیرکل سازمان ملل متحد، شورای امنیت و مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خواست بی‌درنگ توجه جامعه بین‌المللی را به پیامدهای جدی اعلامیه آمریکا برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی جلب نمایند، در چارچوب مسئولیت‌های خود براساس منشور ملل متحد، به تهدیداتی که اقدامات آمریکا متوجه ایمنی و امنیت تأسیسات هسته‌ای، تجهیزات و کارکنان مرتبط با آنها می‌سازد، رسیدگی کرده و آمریکا را در قبال اقدامات متخلفانه مستمر خود پاسخگو سازند.

عراقچی همچنین در این نامه مشخصاً از مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خواست بر اهمیت حفظ محرمانگی، بی‌طرفی و استقلال نهادی فعالیت‌های پادمانی آژانس تأکید و آن را مجدداً مورد تأکید قرار دهد،در چارچوب اختیارات و مأموریت قانونی آژانس، تمامی تدابیر لازم را اتخاذ نماید تا اطمینان حاصل شود اطلاعات و دانش مرتبط با پادمان‌ها که در جریان فعالیت‌های آژانس به دست می‌آیند، افشا نشده و برای اهدافی مغایر با مأموریت آژانس مورد سوءاستفاده یا بهره‌برداری قرار نگیرند. در این زمینه، توجه ویژه باید به تضمین ایمنی و امنیت دانشمندان هسته‌ای و کارکنان مربوطه مبذول شود و موضوع را به اطلاع شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی رسانده و تدابیر نهادی لازم را برای رسیدگی به پیامدهای آن مورد بررسی قرار دهد.

از راکت بغداد تا موشک تل‌آویو

خاطرات محسن هاشمی رفسنجانی از صنعت موشکی ایران ۱۳۶۶-۱۳۷۰

۵

با اوج‌گیری و پیروزی انقلاب اسلامی، بسیاری از این طرح‌ها نیمه‌تمام ماند و طرف‌های خارجی به تعهداتشان عمل نکردند. سفارش‌ها و پروژه‌های میلیاردی که در سال‌های آخر رژیم پهلوی کلید خورده بود، یا متوقف شد یا به تأخیر افتاد. حتی اقدام‌های ابتدایی همکاری در عرصه موشکی ضدتانک تاو[1] با کمپانی هیوز آمریکا و موشکی به نام لنسر (LANCER) و بعد داریوش[2] با برخی شرکای غربی و منطقه‌ای و حتی اسراییل به نتیجه نرسید.

اما انقلاب و جنگ، شرایط را دگرگون کرد. از سال ۱۳۶۰، ایران راهی تازه در پیش گرفت، مهندسی معکوس و خوداتکایی. همان سازوکارهایی که روزگاری برای مونتاژ وارد می‌شد، اکنون با دستان مهندسین، تکنسین‌ها و کارگران ایرانی بازتعریف شد. موشک‌ها و سلاح‌هایی که پیش‌تر از خارج می‌آمدند، حالا در داخل بازتولید می‌شدند و حتی ابتکاراتی تازه از دل نیاز میدان سربرآورد. مین‌های دریایی، شناورهای سبک و مجموعه‌ای از ابزارهای دفاعی که در نبردهای خلیج‌فارس کارساز شدند، نمونه‌هایی از این خلاقیت بومی بودند. تحریم‌ها و قطع جریان تدارک خارجی، ایران را به انتخابی اجتناب‌ناپذیر واداشت: یا تسلیم کمبود شود یا چراغ خودکفایی را روشن کند. ایران، راه دوم را برگزید و چراغ خودکفایی را روشن کرد.

تشکیل سازمان صنایع سپاه و شکل‌گیری جهادهای خودکفایی در بدنه سپاه، ارتش و جهارسازندگی، پاسخی عملی به آن ضرورت بود. هدف آن استفاده از ظرفیت‌های صنعتی داخلی برای تأمین نیازهای مادیِ جبهه و تقویت توان دفاعی بدون وابستگی و با کمترین هزینه و بیشترین سرعت بود. این فرآیند نه فقط مهندسی و تولید بود، که نوعی بازخوانی اراده ملی آموختن کار از دل بحران و تبدیل تنگنا به موتور نوآوری. آنچه امروز به‌عنوان توان دفاعی داخلی خود می‌شناسیم، محصول همین سال‌های سخت و تجربه‌های پیوسته‌ای است که در میانه آتش جنگ به دست آمده است.

از سال ۱۳۶۲ مجموعه‌ای تحت عنوان «معاونت صنایع خودکفایی وزارت سپاه» آغاز به کار کرد و گروه صنایع موشکی یکی از ستون‌های فعال آن بود. این تجربه موازی، به‌ویژه در سال‌های جنگ و پس از آن، کمک کرد تا تنوعی از راهکارها برای تدارک و تولید تجهیزاتی که بازار خارجی قادر یا مایل به تأمینش نبود، به وجود آید.آنچه مهم بود، نه فقط شکل‌گیری ادارات و مؤسسات جدید، که معنای عمیق‌تری بود: تبدیل تنگنای تحریم و فشار به فرصتی برای یادگیری و ساختن. ادغام‌ها و سامان‌دهی‌ها، وقتی با اراده و پیگیری همراه شدند، زمینه‌ای فراهم ساختند تا امروز بتوانیم از توان داخلی برای پاسداری از کشور استفاده کنیم. کاری که در زمانه جنگ، ضرورتش بیش از هر زمان دیگری حس می‌شد.

در سال‌های دفاع مقدس، هزاران قطعه موشکی طراحی و ساخته شد. برخی قطعات به‌دلیل محدودیت در ماشین‌آلات یا فقدان تجهیزات خاص، ضایعات داشتند، اما بخش مهمی راه افتاد و به تولید رسید. پیچیدگی‌های فنی موشک‌هایی شبیه «تاو»، «اسکاد»، «هارپون» و «هاک» گسترده بود، اما با اتکا به تلاش بی‌نام و نشان کارگران و مهندسان، بسیاری از مسائل فنی حل شد. آن‌چه باقی ماند، عمدتاً ناشی از محدودیت در ماشین‌آلات دقیق یا نیاز به روش‌های کاری بهینه بود.

دست‌های بی‌نام، دستاوردهای بزرگ

همواره این را گفته‌ام و معتقدم که پیروزی در عرصه فناوری نظامی، تنها محصول یک بخش یا یک نفر نیست. مجموعه‌ای از پژوهش و صنعت و مدیریت و اراده ملی نیاز است. ایران در مسیر ساخت موشک با موانع فراوانی روبه‌رو شد، اما هر مانع فرصتی شد برای یادگیری و بومی‌سازی تکنولوژی. امروز اگر کشوری قادر به طراحی و تولید زیرساخت‌های پدافندی و تهاجمی است، محصول همان دوره پُرشتاب تحقیق، آزمون و خطا و جهاد ساخته است.

در سال‌هایی که پدر رئیس مجلس و فرمانده جنگ بود، تحولات ساختاری مهمی در نظام دفاعی کشور رخ داد که از نزدیک شاهد بخشی از آن بودم. با پیگیری‌های ایشان، که در سال ۱۳۶۷ سمت جانشین فرمانده کل قوا را بر عهده داشت، پس از پایان جنگ و با موافقت امام و اجماع مجلس، تصمیم گرفته شد وزارت سپاه و وزارت دفاع ادغام شوند تا از تکرار وظایف و موازی‌کاری جلوگیری شود. نتیجه این همگرایی، تولد «وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح» بود. این حرکت، نقطه عطفی در مسیر خودکفایی نظامی ایران به شمار می‌آمد که مدیریت را منظم‌تر کرد و بستری فراهم آورد تا شکوفایی واقعی در صنایع دفاعی شکل بگیرد. آنچه در سال‌های بعد دیدیم، دیگر یک مجموعه پراکنده نبود. اکنون بخش عمده‌ای از تسلیحات و مهمات مورد نیاز کشور از جنگنده و زیردریایی و موشک گرفته تا تانک و انواع مهمات توسط سازوکارهای داخلی تولید می‌شود. ساختارها تکامل یافتند و امروز آن ساختار اولیه به چند سازمان و ده‌ها گروه و شرکت تبدیل شده است.

تا سال ۱۳۹۰ وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح شکل نهایی‌تری یافت. سازمان هوافضا که عمده وظایف تحقیق و تولید انواع موشک‌ها را بر عهده دارد، سازمان هوایی برای امور هواپیما و هلی‌کوپتر، سازمان دریایی برای کشتی، زیردریایی و قایق، سازمان صنایع دفاع برای تسلیحات، خودروهای رزمی و مهمات، و مجموعه‌هایی چون صایران برای الکترونیک، مخابرات و رادار. در کنار اینها مؤسساتی چون اتکا که مسئول توزیع و تأمین کالای مصرفی و فروشگاه‌های زنجیره‌ای است نیز در چارچوب وزارت فعال‌اند و شرکت باتری‌سازی نیرو همچنان تحت پوشش وزارت دفاع باقی مانده است.

به‌ویژه سازمان هوافضا دارای شش گروه زیربنایی است. گروه صنایع شهید باکری برای موشک‌های سوخت جامد، گروه صنایع شهید همت برای موشک‌های سوخت مایع و گروه‌هایی مانند شهید محلاتی، شهید باقری، یامهدی و ثامن‌الائمه که در حوزه موشک‌های تاکتیکی فعالند. مجموعه‌ای به‌نام «صنام» مخفف عبارت «صنایع موشکی» نیز هست که در عمل مدیریت برخی پروژه‌های کالاهای عمومی را بر عهده دارد.

---

۱ - tube-launched, optically tracked, and wire-guided

۲ - قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، با توجه به خودداری آمریکا در ارائه و انتقال فناوری موشک‌های برد متوسط، شاه تلاش کرد از طریق اسرائیل و با نام پروژه «موشک داریوش» به این هدف دست یابد. قراردادی هم امضا شد و حتی ۲۵ میلیون دلار پیش‌پرداخت انجام گرفت. در سال ۱۳۷۰ و در دولت سازندگی، پیگیری بازگرداندن این مبلغ به قیامتیون سپرده شد. در بازرسی ویژه رئیس جمهور، جلساتی هم با معاونت حقوقی نهاد ریاست جمهوری برگزار گردید، اما متأسفانه به دلیل عدم مواجهه با رژیم صهیونیستی، پیگیری به نتیجه نرسید.

ادامه دارد